

LIETUVOS PASTATŲ TVARUMO VERTINIMO SISTEMA

LPTVS 2025:1.0

KONSTITUCIJOS PR. 7, 09308 VILNIUS, EI. P. INFO@LZPT.LT, WWW.LZPT.LT

TURINYS

1. APIE LIETUVOS PASTATŲ TVARUMO VERTINIMO SISTEMĄ (LPTVS)	3
1.2. LPTVS paskirtis ir nauda	3
1.3. Vertinimo pagal LPTVS proceso dalyviai	4
2. VERTINIMO PROCESAS	5
2.2. Pirminė stadija	5
2.3. Preliminarus pateiktos informacijos įvertinimas	5
2.4. Projekto įvertinimas	6
2.5. Pastato įvertinimas	6
2.6. Proceso pabaiga	7
2.7. Priedai 7	
3. VERTINAMI PASTATAI, ĮVERTINIMO LYGIAI IR ĮVERTINIMO SKAIČIAVIMAS	8
3.2. Vertinami pastatai	8
3.3. Įvertinimo lygiai	8
3.4. Įvertinimo skaičiavimas	8
4. VERTINIMO KATEGORIJOS	9
4.2. SVEIKATA	9
4.2.1. Oro kokybė	9
4.2.2. Apšvietimas ir apšviestumas	10
4.2.3. Triukšmo lygis	11
4.2. ENERGETIKA	13
4.2.1. Energetinis efektyvumas	13
4.2.2. Atsinaujinanti energija	14
4.2.3. Vartojimo kontrolė	16
4.3. MEDŽIAGOS	18
4.3.1. Aplinkosauginės produkto deklaracijos	18
4.3.2. Perdirtos medžiagos ir atsakingas tiekimas	20
4.3.3. Gyvavimo ciklo analizė	22
4.4. SKLYPAS	24
4.4.1. Kraštovaizdžio sprendimas	24
4.4.2. Lietaus ir polaidžio nuotekos	26
5. PRIEDAI	28
5.1. Priedas 1. LPTVS kategorijų, kriterijų ir rodiklių sąrašas	28
5.2. Priedas 2. Prašymas atlikti pastato vertinimą pagal LPTVS metodiką	29

5.3. Priedas 3. Pateikiamos vertinamo pastato informacijos aprašas.....	30
5.4. Priedas 4. Prašymas išduoti LPTVS sertifikatą	31
5.5. Priedas 5. Prašymas peržiūrėti projekto (pastato) vertinimą.....	32
5.6. Priedas 6. LPTVS sertifikatas (Pavyzdys).....	33

1. APIE LIETUVOS PASTATŲ TVARUMO VERTINIMO SISTEMA (LPTVS)

1.2. LPTVS paskirtis ir nauda

LPTVS sukurta siekiant sistemai ir visapusiškai įvertinti tvariausius Lietuvos pastatus. Šią vertinimo sistemą sukūrė Lietuvos žaliųjų pastatų tarybos nariai – ekspertai, remdamiesi geriausiomis tarptautiniu mastu pripažintomis tvarumo nustatymo ir įvertinimo metodikomis bei Lietuvai aktualiomis tvarumo praktikomis. LPTVS vertinimo sistemos paskirtis – profesionaliai, objektyviai ir skaidriai įvertinti bei viešai deklaruoti Lietuvoje esančių objektų (pastatų ir jų teritorijų) tvarumo lygį pagal 4 pagrindines tvarumo kategorijas ir 11 kriterijų :

Kategorijos	Kriterijai
I. SVEIKATA	1. Oro kokybė 2. Apšvietimas 3. Triukšmo lygis
II. ENERGETIKA	4. Energetinis efektyvumas 5. Atsinaujinanti energija 6. Vartojimo kontrolė
III. MEDŽIAGOS	7. Aplinkosauginės produkto deklaracijos 8. Perdirbtos medžiagos ir atsakingas tiekimas 9. Gyvavimo ciklo analizė
IV. SKLYPAS	10. Apželdinimas 11. Lietaus ir polaidžio nuotekų tvarkymas

Kiekvieną tvarumo kategoriją sudaro po 3 kriterijus (tik ketvirtoje kategorijoje – 2 kriterijai), kurių kiekvieną sudaro keletas rodiklių, skirtingų pagal siekiamą LPTVS įvertinimo lygį. Rodiklio įgyvendinimas yra patvirtinamas atitinkamais dokumentais.

Siekiant užtikrinti, kad pagal LPTVS sertifikuojamas pastatas yra visapusiškai tvarus, visi rodiklių reikalavimai yra privalomi. Pateikus įrodymus, rodiklis tampa patvirtintu. Neįgyvendinus bent vieno reikalavimo, LPTVS sertifikatas nėra išduodamas.

Yra dar papildomi, laisvai pasirenkami kriterijai:

- Nulinė CO₂ emisija - išvengta anglies dvideginio emisijos arba kompensuojama per metus
- Nulinė energija - pastato metinis energijos sunaudojimo balansas yra lygus nuliui
- Nulinis geriamo vandens suvartojimas per metus
- Nulinė tarša - visos statybinės atliekos išvežamos perdirbti, paletės grąžinamos tiekėjams pakartotinai naudojimui
- Sklypo konversija - pasirinktas sklypas, kurio ≥ 40 % dalis anksčiau buvo užstatyta ir naudojama pramonės, komercijos arba gyvenamajai paskirtims

Jei kurio nors kriterijaus iš pagrindinio sąrašo nepavyksta įgyvendinti, kaip alternatyva gali būti laisvai pasirenkamas vienas, ar keli kriterijai iš papildomo sąrašo.

LPTVS teikiama nauda:

- Savininkams – lėtesnis sertifikuotų pastatų nusidėvėjimas ir ilgesnis tarnavimo laikas, didesnis patalpų užimtumas, aukštesnė pardavimo ar nuomos kaina, žemesni eksploataavimo ir valdymo kaštai, greitesnė investicijų grąža, prestižas;
- NT vystytojams – palankesnis projektų finansavimas, didesnė pardavimo kaina, greitesnė investicijų grąža, išskirtinumas rinkoje;
- Pastato naudotojams – didesnis darbuotojų pasitenkinimas ir produktyvumas, mažesnės sąskaitos už komunalines paslaugas, atsakingos bendruomenės dvasia;
- Visuomenei, bendruomenei - CO2 emisijų, ekologinio pėdsako ir taršos mažinimas, išteklių taupymas, atsakingas vartojimas;
- Valdžios institucijoms - investicijos į tvarią infrastruktūrą, inovacijų ir technologijų plėtros skatinimas, geresnė pastatų kokybės kontrolė.

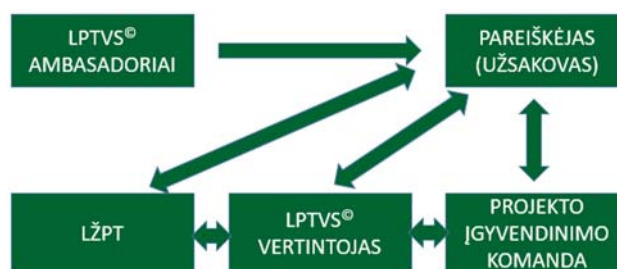
1.3. Vertinimo pagal LPTVS proceso dalyviai

LPTVS vartotojai ir naudos gavėjai:

- Paslaugos užsakovai - NT vystytojai, savininkai, investuotojai arba įgalioti valdytojai;
- Klientai - viešieji (valstybės ir savivaldybės) ir privatūs juridiniai asmenys, vystantys NT ir infrastruktūros projektus bei fiziniai asmenys, vystantys individualius projektus;
- Sistemos vartotojai - statybos proceso dalyviai, apibrėžti statybos įstatyme (architektai, projektuotojai, konsultantai, statytojai, tech. prižiūrėtojai ir pan.)
- Naudos gavėjai – statybos ir eksploataavimo proceso dalyviai, pastato naudotojai (savininkai, nuomotojai, nuomininkai), komunalinių ir kt. paslaugų tiekėjai, administratoriai

Vertinimo pagal LPTVS proceso dalyviai ir jų vaidmenys:

- LPTVS AMBASADORIAI: LPTVS metodikos populiarintojai, skleidėjai ir pan.
- PAREIŠKĖJAS (UŽSAKOVAS): asmuo (juridinis, fizinis), užsakantis jam priklausančio objekto LPTVS vertinimą.
- LŽPT: Lietuvos žaliųjų pastatų taryba.
- LPTVS VERTINTOJAS: LŽPT paskirtas asmuo, atliekantis objekto vertinimą pagal LPTVS.
- PROJEKTO ĮGYVENDINIMO KOMANDA: pastato architektai, projektuotojai, rangovai ir pan.

2. VERTINIMO PROCESAS

2.2. Pirminė stadija

- Pagal LPTVS gali būti vertinamas pasirinktinai: tik pastato projektas, tik pastatas arba visa apimtimi nuo koncepcijos, projektavimo iki pastato pridavimo eksploatacijai. Jei vertinamas tik pastato projektas, tokiu atveju LPTVS įvertinimo sertifikatas neišduodamas – pateikiama tik įvertinimo pažyma, kuri galioja 3 metus.
- Pateikti statinio projektą ir/arba statinį (pastatą ar pastatų kompleksą, toliau – Projektas, Pastatas arba Objektas) jo tvarumui vertinti gali jo savininkas (juridinis ar fizinis asmuo), teisėtas pastato valdytojas arba naudotojas, projektuotojas, projekto valdytojas, turintis tam tikra tvarka išduotą savininko įgaliojimą (toliau – Pareiškėjas).
- Pageidaujantis atlikti Pastato projekto ir/arba Pastato tvarumo vertinimą Pareiškėjas (juridinis ar fizinis asmuo ar jo nustatyta tvarka įgaliojotas atstovas) pateikia prašymą (Priedas 2. Prašymas atlikti pastato vertinimą pagal LPTVS metodiką) bei pastato pagrindinius duomenis (Priedas 3. Pateikiamos vertinamo pastato informacijos aprašas) Lietuvos žaliųjų pastatų tarybai el. paštu vertinimas@lzpt.lt.
- LŽPT paskiria tinkamos profesinės kompetencijos ir nepriekaištingos reputacijos atestuotą Vertintoją.
- LŽPT palaiko kontaktus su vertinamo pastato pareiškėju (perduoda klausimus, gauna atsakymus ir kt.) tik per LPTVS paskirtą Vertintoją.
- Paskirtas LPTVS Vertintojas su Pareiškėju suderina Sutarties sąlygas – darbų apimtį, etapus, terminus bei paruošia sutartį tarp Pareiškėjo ir LŽPT.
- Pateikdamas prašymą atlikti Pastato projekto ir/arba Pastato tvarumo vertinimą Pareiškėjas sumoka LŽPT nustatytą vertinimo mokestį.

2.3. Preliminarus pateiktos informacijos įvertinimas

- Pareiškėjas, pageidaujantis, kad būtų pradėtas Pastato projekto ir/arba Pastato vertinimo procesas, turi pateikti visą ir išsamią šiame tvarkos apraše nustatytą vertinti reikalingą informaciją apie Pastato projektą ir/arba Pastatą LŽPT paskirtam LPTVS Vertintojui. Vertinti reikalingų dokumentų sąrašas pateikiamas prie kiekvieno rodiklio. Tai bendrieji duomenys, pagrindiniai statinio rodikliai, bendroji dalis, projektiniai sprendiniai, skaičiavimai, kita pagrindžiamoji medžiaga.
- Pareiškėjas, pateikdamas informaciją apie vertinti užregistruotą Pastato projektą ir/arba Pastatą, savo parašu patvirtina, kad jo pateikta informacija yra teisinga Prašymo pateikimo momentu.
- Pareiškėjo pateiktos vertinamo Pastato (Projekto) informacijos išsamumą, patikimumą patikrina LŽPT paskirtas LPTVS Vertintojas.
- Nustačius pateiktos informacijos neatitiktis, Pareiškėjo prašoma per nustatytą protingą laiką pateikti paaiškinimus, papildomus duomenis ar dokumentus arba pakoreguoti apie Pastato projektą ir/arba Pastatą pateiktą informaciją.
- Pareiškėjas, pateikęs vertinamo Pastato (Projekto) informaciją, privalo per nustatytą protingą laiką atsakyti į LŽPT paskirto LPTVS Vertintojo pateiktus klausimus ir prireikus patikslinti informaciją ar pateikti papildomus ją pagrindžiančius duomenis (dokumentus).

- Pareiškėjui nepatikslinus objekto vertintojų prašomos informacijos nustatytu laiku, Pastato projekto ir/arba Pastato vertinimas toliau tęsiamas pagal visą turimą vertinti pateiktą informaciją apie Projektą (Pastatą).
- Pareiškėjas iki vertinimo pradžios gali LŽPT prašymu arba savo iniciatyva keisti (koreguoti, papildyti) pateiktą informaciją apie vertinamą Pastato projektą ir/arba Pastatą. Jei LŽPT pradėjo pateikto Pastato projekto ir/arba Pastato vertinimą ir pareiškėjas savo iniciatyva pakeičia vertinti pateikto objekto duomenis, jis privalo apmokėti faktinę vertę darbų, kuriuos LŽPT atliko iki to momento, kai gavo informaciją apie pakeistus objekto duomenis.
- Už Pareiškėjo pateiktos informacijos patikrą ir jos priėmimą vertinti atsakingas LŽPT paskirtas LPTVS Vertintojas.
- Bendri reikalavimai pateikiamiems dokumentams:
 - Visuose dokumentuose nurodytas Projekto pavadinimas, dokumento autorius, data, autoriaus parašas.
 - Brėžiniai¹, aiškinamieji raštai su parašais ir datomis.
 - Preliminarus įvertinimo metu nustatoma, kokio LPTVS įvertinimo lygio galima siekti vertinamame objekte, sudaromas vertinimo kriterijų ir įrodymų dokumentų sąrašas.

2.4. Projekto įvertinimas

- Projekto įvertinimas galioja tol, kol vyksta Pastato statyba, bet ne ilgiau kaip trejus metus.
- Vertinti pateikiamas Projektas turi būti visiškai baigtas (gautas statybą leidžiantis dokumentas), vadovaujantis atitinkamais Lietuvos Respublikos teisės aktais. Jei vertinamas renovuojamas pastatas arba seniau pastatytas pastatas, gali būti vertinamas renovacijos projektas arba LPTVS vertinimo projektas (kai sudaromas LPTVS numatytų priemonių diegimo projektas).
- Įvertinus Pareiškėjo pateiktus Projekto dokumentus, pagal kuriuos vertinami kriterijai (Įrodymai/Reikalavimai), įvertintam Projektui suteikiamas LPTVS įvertinimas – viena, dvi arba trys žvaigždutės.
- Remiantis LPTVS Vertintojo pateiktais Įrodymais/Reikalavimais, LŽPT Pareiškėjui pateikia Projekto įvertinimo pagal LPTVS ataskaitą.
- Pateikęs LŽPT atitinkamos formos prašymą (Priedas 5. Prašymas peržiūrėti projekto (pastato) vertinimą) ir sumokėjęs LŽPT nustatytą vertinimo patikros mokestį, Pareiškėjas turi teisę sutartyje nustatyta tvarka prašyti LŽPT peržiūrėti vertinimo rezultatus (pateikti apeliaciją).
- Baigus nagrinėti Pareiškėjo prašymą peržiūrėti jo pateikto Projekto tvarumo vertinimą, LŽPT Pareiškėjui išduoda Pažymą, kurioje nurodomas vertinto Projekto tvarumo įvertis ir nustatytas tvarumo lygis.

2.5. Pastato įvertinimas

- Vertinti pateikiamas Pastatas turi būti pripažintas tinkamu naudoti atitinkamų teisės aktų (statybos techninių reglamentų) nustatyta tvarka.

¹ Vertinant Pastatą, pateikiami brėžiniai turi būti su žyma „Taip pastatyta“.

- Iš anksto susitaręs su Pareiškėju, vertinimo metu LPTVS vertintojas gali apsilankyti objekte ir atlikti reikalingų pastato elementų, įrenginių, patalpų ir kt. fotofiksaciją. Pareiškėjas privalo leisti LPTVS vertintojui pateikti į vertinamas patalpas ir atlikti fotofiksaciją bei užtikrinti LPTVS vertintojo saugumą vizito metu.
- Įvertinus Pareiškėjo pateiktus Pastato dokumentus, pagal kuriuos vertinami kriterijai, įvertintam Pastatui suteikiamas LPTVS įvertinimas – viena, dvi arba trys žvaigždutės, atitinkančios gerą, labai gerą ir puikų įvertinimą.
- Remiantis LPTVS Vertintojo pateiktais Įrodymais/Reikalavimais, LŽPT Pareiškėjui pateikia Pastato įvertinimo pagal LŽTVS ataskaitą.
- Pateikęs LŽPT atitinkamos formos prašymą (Priedas 5. Prašymas peržiūrėti projekto (pastato) vertinimą) ir sumokėjęs LŽPT nustatytą vertinimo patikros mokestį, Pareiškėjas turi teisę sutartyje nustatyta tvarka prašyti LŽPT peržiūrėti vertinimo rezultatus (pateikti apeliaciją).
- Atlikus Pareiškėjo pateikto Pastato tvarumo vertinimą ir nustačius Pastato tvarumo lygį, Pareiškėjui sumokėjus nustatyto dydžio mokestį, išduodamas nustatytos formos LPTVS Pastato tvarumo sertifikatas (Priedas 6. LPTVS sertifikatas (Pavyzdys)).
- Pastato projekto ir pagal jį pastatyto pastato vertinimas galioja neribotą laiką. Kai vertinimas jau pastatytas pastatas, vertinimo sertifikatas galioja 5 (penkerius) metus nuo jo išdavimo.
- Sertifikatas atnaujinamas pagal tuo metu aktualią LPTVS versiją ir pastatui suteikiamas naujas sertifikatas su nurodytu įvertinimo lygiu. Atitinkama informacija atnaujinama LŽPT sertifikuotų pastatų duomenų bazėje.

2.6. Proceso pabaiga

- Vertinimo medžiagos bylą Vertintojas paruošia ir pateikia Pareiškėjui.
- Informaciją apie įvertintą objektą Vertintojas archyvuoja elektronine forma LŽPT nurodytoje duomenų saugykloje.
- LŽPT skelbia informaciją apie Pareiškėjo Projekto (Pastato) įvertinimo rezultatus LŽPT svetainėje www.lzpt.lt ir kitose pasirinktose informacijos priemonėse.
- Pareiškėjas turi teisę viešai skelbti informaciją apie LPTVS atliktą jo pateikto Pastato įvertinimo rezultatą spaudoje, per radiją, TV, internete ir kitose žiniasklaidos priemonėse.
- Pareiškėjas turi teisę viešai eksponuoti LŽPT išduotą jo Pastato tvarumo įvertinimo sertifikatą.
- Pareiškėjas neturi teisės riboti LŽPT teisės viešinti ir skelbti jo pateikto Projekto (Pastato) tvarumo įvertinimo rezultatą.

2.7. Priedai

- Priedas 1. LPTVS kategorijų, kriterijų ir rodiklių sąrašas
- Priedas 2. Prašymas atlikti pastato vertinimą pagal LPTVS metodiką
- Priedas 3. Pateikiamos vertinamo pastato informacijos aprašas
- Priedas 4. Prašymas išduoti LPTVS sertifikatą
- Priedas 5. Prašymas peržiūrėti projekto (pastato) vertinimą
- Priedas 6. LPTVS sertifikatas (Pavyzdys)

3. VERTINAMI PASTATAI, ĮVERTINIMO LYGIAI IR ĮVERTINIMO SKAIČIAVIMAS

3.2. Vertinami pastatai

Pagal paskirtį	Pagal gyvavimo stadiją
<ul style="list-style-type: none">• administracinės, komercinės;• gyvenamosios;• gamybinės ir logistikos;• sveikatos, ugdymo ir švietimo;• laikinio apgyvendinimo paskirties pastatai	<ul style="list-style-type: none">• naujai projektuojami ir statomi pastatai;• renovuojami ar rekonstruojami pastatai;• pastatyti/eksploatuojami pastatai

3.3. Įvertinimo lygiai

LPTVS sistemą sudaro trys įvertinimo lygiai:

Viena žvaigždutė ★ - gerai

Dvi žvaigždutės ★★ - labai gerai

Trys žvaigždutės ★★★ - puikiai

3.4. Įvertinimo skaičiavimas

LPTVS vertinimo sistemą sudaro 4 kategorijos. Kiekviena kategorija turi po tris vertinimo kriterijus (išskyrus ketvirtą kategoriją, kurioje yra 2 kriterijai). Kiekviename kriterijuje yra skirtingas skaičius rodiklių. Rodikliai skiriasi pagal LPTVS įvertinimo lygius.

Norint gauti LPTVS tvarumo įvertinimą ir tai patvirtinantį sertifikatą, būtina pateikti visų rodiklių, taikomų konkrečiam įvertinimo lygiui, įrodymus.

Siekiant kurio nors rodiklio, privalomi yra tie įrodymai/Reikalavimai, kurie patvirtina fizinį kurio nors rodiklio įgyvendinimą. Įrodymai/Reikalavimai, nepatvirtinantys fizinio rodiklio reikalavimo įgyvendinimo, nėra užskaitomi.

LPTVS vertintojas atlikdamas LPTVS vertinimą, naudojami įrankiu „LPTVS skaičiuoklė“.

4. VERTINIMO KATEGORIJS

4.2. SVEIKATA

4.2.1. Oro kokybė

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
SVEIKATA	Oro kokybė	<p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>1. Tiekiamo šviežio oro kiekis skaičiuojamas pagal STR Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas, ISO 17772-1:2017 priedas I arba LST EN 16798-1:2019 priedas B.3 (pasirenkama I arba II kategorija).</p> <p>2. Patalpose, kurios skirtos susirinkti daug žmonių (50 ir daugiau, pagal projektą), ir žmonių skaičius kinta arba yra nenuspėjamas (pvz., susitikimo, konferencijų, paslaugų aptarnavimo erdvės), yra sumontuoti CO2 jutikliai, pagal kurių rodmenis valdoma vėdinimo sistema, keičiamas tiekiamo šviežio oro kiekis. Maksimalus tiekiamo oro kiekis šioms patalpoms skaičiuojamas pagal STR Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas, ISO 17772-1:2017 priedas I arba LST EN 16798-1:2019 priedas B.3 (pasirenkama I arba II kategorija).</p>	<p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>1. Tiekiamo šviežio oro kiekis skaičiuojamas pagal STR Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas, ISO 17772-1:2017 priedas I arba LST EN 16798-1:2019 priedas B.3 (pasirenkama I arba II kategorija).</p> <p>2. Patalpose, kurios skirtos susirinkti daug žmonių (50 ir daugiau, pagal projektą), tačiau žmonių skaičius kinta arba yra nenuspėjamas (pvz., susitikimo, konferencijų, paslaugų aptarnavimo erdvės), yra sumontuoti CO2 jutikliai, pagal kurių rodmenis valdoma vėdinimo sistema, keičiamas tiekiamo šviežio oro kiekis. Maksimalus tiekiamo oro kiekis šioms patalpoms skaičiuojamas pagal STR Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas, ISO 17772-1:2017 priedas I arba LST EN 16798-1:2019 priedas B.3 (pasirenkama I arba II kategorija).</p>	<p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>1. Tiekiamo šviežio oro kiekis skaičiuojamas pagal STR Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas, ISO 17772-1:2017 priedas I arba LST EN 16798-1:2019 priedas B.3 (pasirenkama I arba II kategorija) ir pridedamas 20 % priedas.</p> <p>2. Patalpose, kurios skirtos susirinkti daug žmonių (20 ir daugiau, pagal projektą), ir žmonių skaičius kinta arba yra nenuspėjamas (pvz., susitikimo, konferencijų, paslaugų aptarnavimo erdvės), yra sumontuoti CO2 jutikliai, pagal kurių rodmenis valdoma vėdinimo sistema, keičiamas tiekiamo šviežio oro kiekis. Minimalus tiekiamo oro kiekis šioms patalpoms skaičiuojamas pagal STR Šildymas, vėdinimas ir oro kondicionavimas, ISO 17772-1:2017 priedas I arba LST EN 16798-1:2019 priedas B.3 (pasirenkama I arba II kategorija) ir pridedant 20 % priedą.</p> <p>3. Viso LOJ (angl. TVOC) koncentracija patalpų ore neviršija 300 µg/m³, skaičiuojant vidurkį per 8 valandas.</p> <p>4. Formaldehidų koncentracija patalpų ore neviršija 100 µg/m³, skaičiuojant vidurkį per 30 min.</p>

Rodiklio tikslas

Užtikrinti pastato naudotojams pakankamą šviežio oro kiekį patalpose, kuriose jie praleidžia daugiausia laiko.

Irodymai/Reikalavimai

Viso LOJ ir formaldehidų matavimai atliekami po statybų (prieš pradėdant eksploatuoti pastatą) patalpose, kuriose žmonės praleidžia ilgesnį laiką (pvz., klasės, biurai). Mėginiai imami iš reprezentatyvaus skaičiaus patalpų.

Papildoma informacija

1. CO₂ koncentracijos ore matavimai privalo būti atlikti remiantis vertinimo metu aktualiu standartu.
2. Formaldehidų koncentracijos ore matavimai turi būti atlikti remiantis HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“, arba kita tuo metu galiojančia norma.
3. Nagrinėjant oro kokybę patalpose, vertinamos šios patalpos:

Daugiabučių:

- valgomasis;
- svetainė;
- miegamieji kambariai;
- darbo kambarys;
- biblioteka;

Administracinių, gamybinių ir sandėliavimo pastatų:

- patalpos, kuriose numatytos nuolatinės darbo vietos;
- skaityklos ir bibliotekos;
- susitikimų kambarys;
- poilsio kambarys.

Prekybos pastatų:

- patalpos, kuriose numatytos nuolatinės darbo vietos;
- prekybos erdvės.

Valdymo blokai – (informacija ruošama)

4.2.2. Apšvietimas ir apšviestumas

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
SVEIKATA	Apšvietimas		Negyvenamiesiems pastatams: 1. Atliktas pastato dirbtinio apšvietimo modeliavimas ir baigto pastato dirbtinio apšvietimo matavimas. 2. Patalpose, kuriose žmonės praleidžia ilgesnį laiką, šviesos mirgėjimas ≤ 5% (pateikiama gaminio deklaracija) 3. Patalpose, kuriose žmonės	Negyvenamiesiems pastatams: 1. . Atliktas pastato dirbtinio apšvietimo modeliavimas ir baigto pastato dirbtinio apšvietimo matavimas. 2. Patalpose, kuriose žmonės praleidžia ilgesnį laiką, šviesos mirgėjimas ≤ 5% (pateikiama gaminio deklaracija). 3. Patalpose, kuriose žmonės

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
			praleidžia ilgesnį laiką (bent 30 min.), spalvų perteikimo indeksas (CRI) >80 (pateikiama gaminio deklaracija).	praleidžia ilgesnį laiką (bent 30 min.), spalvų perteikimo indeksas (CRI) >80 (pateikiama gaminio deklaracija). 4. Natūralaus apšvietimo akinimo kontrolė – atitinkamose erdvėse sumontuotos akinimo apsaugos sistemos (pvz., žaliuzės), kurios gali būti valdomos pastato naudotojų mechaniniu arba automatiniu būdu.

Rodiklio tikslas

Užtikrinti tvarų dirbtinį apšvietimą. Taupyti apšvietimui vartojamą energiją: užtikrinti reikiamą apšvietos lygį tiksliai ten ir tiek, kiek reikia pastato naudotojams.

Įrodymai/Reikalavimai

- Pastato dirbtinio apšvietimo modeliavimas atliekamas naudojant programinę įrangą DIALux, Relux, IES VE ar pan. Kaip įrodymas pateikiama modeliavimo ataskaita (programinės įrangos išvesties duomenys).
- Pastatyto pastato dirbtinio apšvietimo matavimai atliekami pagal projektavimo metu aktualios Higienos normos metodinius nurodymus.
- Šviestuvų šviesos mirgėjimas gali būti išmatuotas arba pateikiamos šviestuvų gamintojų deklaracijos su nurodyta leidžiama mirgėjimo reikšme.
- Šviestuvų spalvų perteikimo indeksas gali būti išmatuotas arba pateikiamos šviestuvų gamintojų deklaracijos su nurodyta leidžiama mirgėjimo reikšme.

Papildoma informacija

4.2.3. Triukšmo lygis

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
SVEIKATA	Triukšmo lygis	Gyvenamieji pastatai: B garso klasė (išmatuojant ne mažiau nei 10% pastato elementų).	Gyvenamieji pastatai: B garso klasė (išmatuojant ne mažiau nei 20% pastato elementų) Negyvenamieji pastatai:	Gyvenamieji pastatai: A garso klasė (išmatuojant ne mažiau nei 30% pastato elementų) Negyvenamieji pastatai:

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
			Atliekami kiekvieno tipo atitvarų, patalpų aidėjimo trukmės matavimai, inžinerinių sistemų (vėdinimo, kondicionavimo, liftų) keliamo garso lygių matavimai 5 % darbo kabinetų, pasitarimų patalpų). Atliekami pastato oro paėmimo, šalinimo, šaldymo įrenginių keliamo garso lygių matavimai 100 m spinduliu esančių gyvenamųjų ir/ar ligoninių, ir/ar ugdymo įstaigų teritorijose triukšmo lygį, o padidėjimas neturi viršyti 5 dB dienos metu bei 2 dB nakties metu.	Akustikos specialisto dalyvavimas rengiant techninę užduotį ir atliekant baigto pastato matavimus. Atliekami kiekvieno tipo atitvarų, patalpų aidėjimo trukmės matavimai, inžinerinių sistemų (vėdinimo, kondicionavimo, liftų) keliamo garso lygių matavimai 5 % darbo kabinetų, pasitarimų patalpų). Atliekami pastato oro paėmimo, šalinimo, šaldymo įrenginių keliamo garso lygių matavimai 100 m spinduliu esančių gyvenamųjų ir/ar ligoninių, ir/ar ugdymo įstaigų teritorijose triukšmo lygį, o padidėjimas neturi viršyti 5 dB dienos metu bei 2 dB nakties metu.

Rodiklio tikslas

Užtikrinti akustinį komfortą pastato naudotojams.

Įrodymai/Reikalavimai

Papildoma informacija

1. Pastato garsui klasifikuoti natūriniai akustiniai matavimai turi būti atlikti pagal vertinimo metu aktualaus Statybų Techninio Reglamento reikalavimus, kol naujas ar rekonstruotas pastatas bus pripažintas tinkamu naudoti, turi būti nustatyta faktinė jo garso klasė, įvertinama natūriniais akustiniais matavimais. Vykdomi ne mažiau, kaip 5%, 10%, 20% arba 30% (priklausomai nuo siekiamo LPTVS įvertinimo lygio) pastato elementų matavimai. Turi būti įvertintos pastato vidinių ir išorinių atitvarinių konstrukcijų pagrindinės charakteristikos – ore sklindančio garso izoliavimo rodiklis, smūgio garso izoliavimo rodiklis, aidėjimo trukmės vertė pastato viduje. Nustatyta pastato (jo dalių) garso klasė patvirtinama garso klasifikavimo protokolu.

2. Toliau pateikiama garso klasių sistema:

- A garso klasė – ypač gero akustinio komforto sąlygų klasė.
- B garso klasė – pagerinto akustinio komforto sąlygų klasė.
- C garso klasė – priimtino akustinio komforto sąlygų klasė.
- D garso klasė – nepakankamo akustinio komforto sąlygų klasė.
- E garso klasė – ribinio akustinio komforto sąlygų klasė.

3. Pastato inžinerinių sistemų keliamo garso lygių matavimai turi būti atliekami pagal vertinimo metu aktualų Lietuvos standartą.

4. Akredituotos tai veikiančios laboratorijos statinio inžinerinių sistemų ir aplinkos triukšmo matavimo protokolas – pagal vertintojo (vertina visuomenės sveikatos specialistai arba pats užsakovas/statytojas nurodo, kokiose

patalpose reikėtų pamatuoti statinio inžinerinių sistemų keliamą garso lygį) sudarytą tyrimų programą atliktas tyrimas (tai neprivalomas dokumentas, kuriame VSC specialistai, jei jie bus vertintojai, arba statytojai/užsakovai, inžinerinių sistemų specialistai ar kt. nurodo patalpas, kuriose reikėtų atlikti triukšmo matavimus).

5. Akustinius skaičiavimus projekto metu, vadovaujantis darniaisiais standartais, galima atlikti programomis BASTIAN, INSUL.

4.2. ENERGETIKA

4.2.1. Energetinis efektyvumas

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
ENERGETIKA	Energetinis efektyvumas	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Neatsinaujinančiosios pirminės energijos poreikis, kWh/m²: <10% nei minimalūs STR nustatyti reikalavimai pagal NRG skaičiuoklę.</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Neatsinaujinančiosios pirminės energijos poreikis, kWh/m²: <20% nei minimalūs STR nustatyti reikalavimai pagal NRG skaičiuoklę.</p> <p>2. Faktinio ir apskaičiuoto (prognozuojamo) energijos vartojimo skirtumas nesiekia daugiau kaip 30% (pritaikius faktinių suvartojimų normalizavimą pagal klimato ir vidaus patalpų parametrus)</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Neatsinaujinančiosios pirminės energijos poreikis, kWh/m²: <30% nei minimalūs STR nustatyti reikalavimai pagal NRG skaičiuoklę.</p> <p>2. Faktinio ir apskaičiuoto (prognozuojamo) energijos vartojimo skirtumas nesiekia daugiau kaip 30% (pritaikius faktinių suvartojimų normalizavimą pagal klimato ir vidaus patalpų parametrus)</p> <p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>1. Faktinis energijos suvartojimas neviršija CRREM rizikos vertinimo įrankyje (https://www.crrem.eu) nustatyto energijos suvartojimo intensyvumo Lietuvai atitinkamos paskirties pastatui atitinkamais metais pagal 2°C visuotinio atšilimo trajektoriją.</p>

Rodiklio tikslas

Mažinti CO₂ emisijas, susidarančias dėl pastato energinių poreikių tenkinimo; mažinti pastato eksploatacijos išlaidas, užtikrinant optimalų pastato energinį naudingumą.

Įrodymai/Reikalavimai

Papildoma informacija

1. Neatsinaujinančiosios pirminės energijos sudėtis:

- šildyti (šiluminiam komfortui užtikrinti),
- karštam vandeniui ruošti,
- orui vėsinti (šiluminiam komfortui užtikrinti),
- vėdinti,
- apšviesti.

2. Pastato energinio efektyvumo skaičiavimo įrankio išeities duomenys:

- įrankio energinio efektyvumo metodika atitinka vertinimo metu aktualių standartų, STR'ų ir kitų norminių aktų reglamentų nuostatas energiniam efektyvumui nustatyti pagal suvartojamos pirminės energijos kiekius.

4.2.2. Atsinaujanti energija

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
ENERGETIKA	Atsinaujanti energija	<p>Gyvenamieji pastatai:</p> <p>Pastate bendroms reikmėms (erdvėms, apimant lauko ir vidaus bendrąsias patalpas) vartojamos galutinės elektros energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių sudaro $\geq 50\%$</p> <p>Būtinės sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų generuojamos energijos kiekis fiksuojamas atskiro apskaitos prietaiso; 2. Energijų poreikis skaičiuojamas pastatą aptarnaujančioms sistemoms sistemoms pagal STR 2.01.02:2016 apimtis ir prielaidas (šildymas, vėdinimas, vėsinimas, apšvietimas); 3. Stogai panaudojami atsinaujinančios energijos gamybai. (Ten, kur leidžia urbanistinės, architektūrinės, konteksto, paveldo ir kitos sąlygos.) <p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>Pastate vartojamos galutinės elektros energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių sudaro ne mažiau kaip +5% (procentiniai punktai) nuo šalies statistinio vidurkio (pateikiama https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-ana-lize?hash=d6d98569-8451-</p>	<p>Gyvenamieji pastatai:</p> <p>Pastate bendroms reikmėms (erdvėms, apimant lauko ir vidaus bendrąsias patalpas) vartojamos galutinės elektros energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių sudaro $\geq 60\%$</p> <p>Būtinės sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų generuojamos energijos kiekis fiksuojamas atskiro apskaitos prietaiso; 2. Energijų poreikis skaičiuojamas pastatą aptarnaujančioms sistemoms sistemoms pagal STR 2.01.02:2016 apimtis ir prielaidas (šildymas, vėdinimas, vėsinimas, apšvietimas); 3. Stogai panaudojami atsinaujinančios energijos gamybai. (Ten, kur leidžia urbanistinės, architektūrinės, konteksto, paveldo ir kitos sąlygos.) <p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>Pastate vartojamos galutinės elektros energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių sudaro ne mažiau kaip +10% (procentiniai punktai) nuo šalies statistinio vidurkio (pateikiama https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-ana-lize?hash=d6d98569-8451-</p>	<p>Gyvenamieji pastatai:</p> <p>Pastate bendroms reikmėms (erdvėms, apimant lauko ir vidaus bendrąsias patalpas) vartojamos galutinės elektros energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių sudaro $\geq 70\%$</p> <p>Būtinės sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų generuojamos energijos kiekis fiksuojamas atskiro apskaitos prietaiso 2. Energijų poreikis skaičiuojamas pastatą aptarnaujančioms sistemoms sistemoms pagal STR 2.01.02:2016 apimtis ir prielaidas (šildymas, vėdinimas, vėsinimas, apšvietimas) 3. Stogai panaudojami atsinaujinančios energijos gamybai. (Ten, kur leidžia urbanistinės, architektūrinės, konteksto, paveldo ir kitos sąlygos.) <p>Negyvenamieji pastatai:</p> <p>Pastate vartojamos galutinės elektros energijos dalis iš atsinaujinančių išteklių sudaro ne mažiau kaip +15% (procentiniai punktai) nuo šalies statistinio vidurkio (pateikiama https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-ana-lize?hash=d6d98569-8451-</p>

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
		<p>tistiniu-rodikliu-ana-lize?hash=d6d98569-8451-414a-b709-f8f235185288#/) bendrame elektros energijos vartojime.</p> <p>Būtinios sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų generuojamos energijos kiekis fiksuojamas atskiro apskaitos prietaiso 2. Energijų poreikis skaičiuojamas pastatą aptarnaujančioms sistemoms pagal STR 2.01.02:2016 apimtis ir prielaidas (šildymas, vėdinimas, vėsinimas, apšvietimas) 3. Energija turi būti pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų, sumontuotų sklypo ribose arba nutolusiose sistemose nuosavybės teise priklausančiose pastato savininkams ar energetinėm piliečių bendrijoms (https://enmin.lrv.lt/lt/duk/at-sinaujinanciu-istekliu-energijos-bendrijos) 4. Stogai panaudojami atsinaujinančios energijos gamybai. 	<p>414a-b709-f8f235185288#/) bendrame elektros energijos vartojime.</p> <p>Būtinios sąlygos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų generuojamos energijos apskaita tvarkoma atskirai. 2. Energijų poreikis skaičiuojamas pastatą aptarnaujančioms sistemoms pagal STR 2.01.02:2016 apimtis ir prielaidas (šildymas, vėdinimas, vėsinimas, apšvietimas) 3. Energija turi būti pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų, sumontuotų sklypo ribose arba nutolusiose sistemose nuosavybės teise priklausančiose pastato savininkams ar energetinėm piliečių bendrijoms (https://enmin.lrv.lt/lt/duk/at-sinaujinanciu-istekliu-energijos-bendrijos) 4. Stogai panaudojami atsinaujinančios energijos gamybai. 	<p>414a-b709-f8f235185288#/) bendrame elektros energijos vartojime.</p> <p>Būtinios sąlygos</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų generuojamos energijos apskaita tvarkoma atskirai. 2. Energijų poreikis skaičiuojamas pastatą aptarnaujančioms sistemoms pagal STR 2.01.02:2016 apimtis ir prielaidas (šildymas, vėdinimas, vėsinimas, apšvietimas) 3. Energija turi būti pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių sistemų, sumontuotų sklypo ribose arba nutolusiose sistemose nuosavybės teise priklausančiose pastato savininkams ar energetinėm piliečių bendrijoms (https://enmin.lrv.lt/lt/duk/at-sinaujinanciu-istekliu-energijos-bendrijos) 4. Stogai panaudojami atsinaujinančios energijos gamybai.

Rodiklio tikslas

Mažinti CO₂ emisijas, susidarančias dėl pastato energinių poreikių tenkinimo.

Įrodymai/Reikalavimai

Papildoma informacija

Atsinaujinančių energijos išteklių sistemos: fotovoltiniai elementai (PV), saulės kolektoriai, biokuro katilinė, vėjo jėgainės. Šilumos siurbliai nelaikomi atsinaujinančių energijos išteklių sistemomis.

4.2.3. Vartojimo kontrolė

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
ENERGETIKA	Vartojimo kontrolė	<p>Gyvenamieji pastatai:</p> <p>1. Automatinis apšvietimo valdymas laiptinėse šviesos ir judesio daviklių pagalba.</p> <p>Negyvenamiesiems pastatams:</p> <p>1. Automatinis apšvietimo valdymas laiptinėse šviesos ir judesio daviklių pagalba.</p>	<p>Gyvenamiesiems pastatams:</p> <p>1. Automatinis apšvietimo valdymas laiptinėse šviesos ir judesio daviklių pagalba;</p> <p>2. Pastate sumontuoti atskiri šių sistemų energijų stebėsenos prietaisai (skaitikliai) ir prijungti prie Pastato valdymo sistemos (PVS). Šie duomenys privalo būti kaupiami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patalpų šildymas; • Karštas vanduo; • Šaltas vanduo; • Bendrosioms elektros energijos sąnaudoms; • elektromobilių krovimo stotelės; <p>3. Energijos srautų apskaita bendrosiose patalpose (joms esant):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patalpų šildymas • Elektros energijos sąnaudos <p>4. Atskira apskaita elektromobilių krovimo stotelėms</p> <p>5. Vandens apskaita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visi vandens apskaitos prietaisai turi turėti nuotolinio nuskaitymo galimybę • Jei pastate yra numatytos lauko želdynų laistymo sistemos, šios paskirties sąnaudos turi būti apskaitomos atskirai <p>Negyvenamiesiems pastatams:</p> <p>1. Pastate sumontuoti atskiri šių sistemų energijų stebėsenos prietaisai (skaitikliai) ir prijungti prie Pastato valdymo sistemos (PVS). Šie duomenys privalo būti kaupiami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šildymo (Patalpų šildymo (šilumos + elektros); • Karšto vandens; • Drėkintuvų (jei numatyta); • Vėsinimo patalpų komforto (šilumos + elektros); 	<p>Visiems pastatams:</p> <p>1. Automatinis apšvietimo valdymas laiptinėse šviesos ir judesio daviklių pagalba;</p> <p>2. Pastate sumontuoti atskiri šių sistemų energijų stebėsenos prietaisai (skaitikliai) ir prijungti prie Pastato valdymo sistemos (PVS). Šie duomenys privalo būti kaupiami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šildymo (Patalpų šildymo (šilumos + elektros); • Karšto vandens; • Drėkintuvų (jei numatyta); • Vėsinimo patalpų komforto (šilumos + elektros); • Ventiliatorių (vėdinimo įrenginių); • Elektros. • Atskira apskaita: • vėsinimo/šildymo autonominių įrenginių; • apšvietimo. • Kitų pagrindinių energijų vartojimo prietaisų, jei yra (tik tuo atveju, kai suvartojama daugiau nei 10 proc. bendro elektros energijos kiekio). Gali būti liftais, serverinės/duomenų centrai, technologiniai įrenginiai ir kt. <p>3. Atskira apskaita elektromobilių krovimo stotelėms;</p> <p>4. Viešai demonstruojamas pastato energijų suvartojimas (švieslentės, ekranai, sąskaitos ir pan.).</p> <p>5. Pastate sumontuoti vandens suvartojimą tausojantys įrenginiai/prietaisai (privalo būti sumontuota ne mažiau nei 80% vandens suvartojimą tausojančių įrenginių, skaičiuojant nuo bendro įrenginių skaičiaus).</p> <p>6. Visi vandens apskaitos prietaisai prijungti (arba turėti galimybę būti prijungtiems) prie pastato valdymo sistemos (PVS) (arba prie analogiškos</p>

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
			<ul style="list-style-type: none"> • Ventilatorių (vėdinimo įrenginių); • Elektros bendrosioms reikmėms • elektromobilių krovimo stotelėms <p>2. Atskira apskaita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vėsinimo/šildymo autonominių įrenginių; • apšvietimo. • kitų pagrindinių energijų vartojimo prietaisų, jei yra (tik tuo atveju, kai suvartojama daugiau nei 10 proc. bendro elektros energijos kiekio). Gali būti liftai, serverinės/duomenų centrai, technologiniai įrenginiai ir kt. <p>3. Viešai demonstruojamas pastato energijų suvartojimas (švieslentės, ekranai ir pan.).</p> <p>4. Vandens apskaita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visi vandens apskaitos prietaisai prijungti (arba turėti galimybę būti prijungtiems) prie pastato valdymo sistemos (PVS) (arba prie analogiškos buto/individualaus namo valdymo sistemos). • Sumontuotas atskiras šalto vandens stebėsenos prietaisas lauko augalų drėkinimo poreikiams patenkinti (jeigu numatyta objekte). • Kiekviename administracinės paskirties pastato aukšte/korpuse sumontuoti atskiri šalto ir karšto vandens stebėsenos prietaisai. <p>5. Darbo vietose ir (arba) pagalbinėse erdvėse dirbtinis apšvietimas yra valdomas būvio, judesio ir (arba) dienos šviesos davikliais.</p>	<p>buto/individualaus namo valdymo sistemos).</p> <p>7. Sumontuotas atskiras šalto vandens stebėsenos prietaisas lauko augalų drėkinimo poreikiams patenkinti (jeigu numatyta objekte).</p> <p>8. Kiekviename administracinės paskirties pastato aukšte/korpuse sumontuoti atskiri šalto ir karšto vandens stebėsenos prietaisai.</p> <p style="text-align: center;">Negyvenamiesiems pastatams:</p> <p>1. Darbo vietose ir (arba) pagalbinėse erdvėse dirbtinis apšvietimas yra valdomas būvio, judesio ir (arba) dienos šviesos davikliais.</p>

Rodiklio tikslas

Kuo tiksliau apskaityti suvartojamos energijos kiekį pastate, taip sudarant galimybę rinkti, saugoti ir analizuoti suvartojimo duomenis, kad būtų identifikuotos taupymo galimybės. Sudaryti sąlygas kontroliuoti (mažinti) energijos ir išteklių vartojimą.

4.3. MEDŽIAGOS

4.3.1. Aplinkosauginės produkto deklaracijos

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
MEDŽIA-GOS	Aplinko-saugi-nės pro-dukto dekla-racijos	<p>Visi pastatai:</p> <p>5 produktai, numatyti pro-jekto stadijoje ir sumontuoti statybos stadijoje, turi neprik-lausomo vertintojo (trečiosios šalies) patvirtintas, galiojan-čias aplinkosaugines produkto deklaracijas (angl. <i>Envi-ronmental Product Declara-tion, EPD</i>), parengtas pagal ISO 14025, ISO 21930 ir/ar EN 15804.</p> <p>1. EPD turi būti galiojanti pro-dukto specifikavimo arba jo į-sigijimo metu.</p> <p>2. Gali būti ne daugiau kaip 2 EPD iš vienos produktų arba medžiagų kategorijos.</p> <p>Kategorijos:</p> <p>1. Metalas 2. Betonas arba cemento produktai 3. Termoizoliacinės medžia-gos</p> <p>4. Stiklas, stiklo gaminiai 5. Mediena arba produktai medienos pagrindu 6. Akmuo, akmens gaminiai arba užpildas 7. Molis, keramikos gaminiai 8. Gipsas 9. Plastikai, polimerai, guma, dažai, chemikalai, 10. Produktai bitumo pag-rindu 11. Gyvūninės kilmės pluoš-tas, oda, celiuliozės pluoštas.</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>10 produktų, numatytų pro-jekto stadijoje ir sumontuotų statybos stadijoje, turi neprik-lausomo vertintojo (trečiosios šalies) patvirtintas, galiojan-čias aplinkosaugines produkto deklaracijas (angl. <i>Envi-ronmental Product Declara-tion, EPD</i>), parengtas pagal ISO 14025, ISO 21930 ir/ar EN 15804.</p> <p>1. EPD turi būti galiojanti pro-dukto specifikavimo arba jo į-sigijimo metu.</p> <p>2. Gali būti ne daugiau kaip 3 EPD iš vienos produktų arba medžiagų kategorijos.</p> <p>3. Bent 1 EPD privalo būti iš pirmųjų 3 kategorijų pasirinkti-nai.</p> <p>Kategorijos:</p> <p>1. Metalas 2. Betonas arba cemento pro-дукtai 3. Termoizoliacinės medžiagos</p> <p>4. Stiklas, stiklo gaminiai 5. Mediena arba produktai me-dienos pagrindu 6. Akmuo, akmens gaminiai arba užpildas 7. Molis, keramikos gaminiai 8. Gipsas 9. Plastikai, polimerai, guma, dažai, chemikalai 10. Produktai bitumo pag-rindu 11. Gyvūninės kilmės pluoš-tas, oda, celiuliozės pluoštas.</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>15 produktų, numatytų pro-jekto stadijoje ir sumontuotų statybos stadijoje, turi neprik-lausomo vertintojo (trečiosios šalies) patvirtintas, galiojančias aplinkosaugines produkto dekla-racijas (angl. <i>Environmental Product Declaration, EPD</i>), pa-rengtas pagal ISO 14025, ISO 21930 ir/ar EN 15804.</p> <p>1. EPD turi būti galiojanti pro-dukto specifikavimo arba jo į-sigijimo metu.</p> <p>2. Gali būti ne daugiau kaip 3 EPD iš vienos produktų arba medžiagų kategorijos.</p> <p>3. Bent 2 EPD privalo būti iš pirmųjų 3 kategorijų pasirinkti-nai.</p> <p>Kategorijos:</p> <p>1. Metalas 2. Betonas arba cemento pro-дукtai 3. Termoizoliacinės medžiagos</p> <p>4. Stiklas, stiklo gaminiai 5. Mediena arba produktai me-dienos pagrindu 6. Akmuo, akmens gaminiai arba užpildas 7. Molis, keramikos gaminiai 8. Gipsas 9. Plastikai, polimerai, guma, dažai, chemikalai, 10. Produktai bitumo pag-rindu,</p>

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
				11. Gyvūninės kilmės pluoštas, oda, celiuliozės pluoštas.

Rodiklio tikslas

Pastato projektavimo, statybos, eksploatavimo ir atnaujinimo metu skatinti naudoti tvarias medžiagas ir mažinti neigiamą medžiagų poveikį aplinkai (įskaitant CO₂ emisijas) per visą produkto gyvavimo laikotarpį; skatinti naudoti aplinkosauginėse (EPD) deklaracijose kiekybine išraiška (skaičiais) pateikiamus medžiagų poveikio aplinkai rezultatus, tokiu būdu pagerinant pastato gyvavimo ciklo vertinimo (LCA) tikslumą; skatinti gamintojus deklaruoti savo produktų aplinkosauginį poveikį ir didinti patikimų ir palyginamų poveikio aplinkai duomenų prieinamumą.

Įrodymai/Reikalavimai

Projektavimo, arba produkto specifikavimo metu:

- Konstrukciniai brėžiniai ir (arba) specifikacija, į kurias įtrauktos medžiagos su EPD

Produkto įsigijimo metu:

- Tiekėjo pateikiamos numatytų produktų EPD kopijos.

Po pastato pastatymo:

- Vertintojo patikrinimo ataskaita ir įrodymai patvirtinantys, kad produktas pastato statyboje buvo panaudotas (jei įmanoma);
- Nurodytų produktų EPD kopijos.

Papildoma informacija

1. Aplinkosauginė produkto deklaracija (EPD, Environmental Product Declaration) – tai viešai skelbiamas, standartais paremtas, trečiosios nepriklausomos šalies patikrintas ir patvirtintas dokumentas, kuriame pateikiami produkto poveikio aplinkai kiekybiniai (skaičiais išreikšti) rezultatai, paremti gyvavimo ciklo (LCA) vertinimu.

2. EPD aplinkosauginės deklaracijos turintys produktai turi būti suklasifikuoti pagal žemiau pateiktas kategorijas. Vertinamos ne daugiau kaip 2 EPD ★Lygiui) arba 3 EPD (★★ ir ★★★ Lygiui) aplinkosauginės deklaracijos toje pačioje produktų kategorijoje:

- Medis arba produktai medienos pagrindu;
- Betonai arba cemento produktai;
- Metalai;
- Akmuo, akmens gaminiai arba užpildas;
- Molis, keramikos gaminiai;
- Gipsas;
- Stiklas, stiklo gaminiai
- Plastikai, polimerai, guma, dažai, chemikalai, produktai bitumo pagrindu;
- Gyvūnų plaušai, oda, celiuliozės pluoštas;

- Kita

3. Aplinkosauginės deklaracijos turi atitikti standartų reikalavimus: LST EN ISO 14025 Aplinkosauginiai ženklai ir aplinkosauginės deklaracijos. III tipo aplinkosauginės deklaracijos. Principai ir procedūros ; LST EN 15804 Aplinkosauginės produktų deklaracijos. Pagrindinės taisyklės, taikomos statybos produktų kategorijoms.

4.3.2. Perdirbtos medžiagos ir atsakingas tiekimas

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
MEDŽIA-GOS	Perdirbtos medžiagos ir atsakingas tiekimas	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Mediena naudojama pastate ir statybų aikštelėje turi turėti Miškų valdymo tarybos (angl. <i>Forest Stewardship Council</i>, FSC) ar Miškų sertifikavimo sistemų pripažinimo programos (angl. <i>Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes</i>, PEFC) sertifikatą, arba kitus lygiavertčius įrodymus, įrodančius, jog medienos žaliava gauta iš tinkamai išaugintų miškų.</p> <p>2. Ne mažiau kaip 80% termozoliacinių medžiagų, sumontuotų išorės ativarose statybos stadijoje, gamintojų turi Europos Sąjungos aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) arba aplinkos apsaugos vadybos sistemos ISO 14001 sertifikatus ar taiko kitas lygiavertes aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemones.</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Mediena naudojama pastate ir statybų aikštelėje turi turėti Miškų valdymo tarybos (angl. <i>Forest Stewardship Council</i>, FSC) ar Miškų sertifikavimo sistemų pripažinimo programos (angl. <i>Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes</i>, PEFC) sertifikatą, arba kitus lygiavertčius įrodymus, įrodančius, jog medienos žaliava gauta iš tinkamai išaugintų miškų.</p> <p>2. Ne mažiau kaip 80% produktų (pagal tūrį) iš bent vieno pasirinkto pastato elemento, sumontuoto statybos stadijoje, gamintojų turi Europos Sąjungos aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) arba aplinkos apsaugos vadybos sistemos ISO 14001 sertifikatus ar taiko kitas lygiavertes aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemones.</p> <p>Pastato elementai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konstruktijos rėmas 2. Grindys ant grunto 3. Tarpaukštinės perdangos 4. Stogas 5. Išorės sienos 6. Vidinės sienos 7. Pamatai/požeminė dalis 8. Liptai <p>Medžiagos, kurioms taikoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plytos (įskaitant keramines plyteles ir kitas keramines medžiagas) 	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Mediena naudojama pastate ir statybų aikštelėje turi turėti Miškų valdymo tarybos (angl. <i>Forest Stewardship Council</i>, FSC) ar Miškų sertifikavimo sistemų pripažinimo programos (angl. <i>Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes</i>, PEFC) sertifikatą, arba kitus lygiavertčius įrodymus, įrodančius, jog medienos žaliava gauta iš tinkamai išaugintų miškų.</p> <p>2. Ne mažiau kaip 80% produktų (pagal tūrį) bent iš dviejų pasirinktų pastato elementų, sumontuotų statybos stadijoje, gamintojų turi Europos Sąjungos aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS) arba aplinkos apsaugos vadybos sistemos ISO 14001 sertifikatus ar taiko kitas lygiavertes aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemones.</p> <p>Pastato elementai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konstruktijos rėmas 2. Grindys ant grunto 3. Tarpaukštinės perdangos 4. Stogas 5. Išorės sienos 6. Vidinės sienos 7. Pamatai/požeminė dalis 8. Liptai <p>Medžiagos, kurioms taikoma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plytos (įskaitant keramines plyteles ir kitas keramines medžiagas)

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
			<p>2. Dervos pagrindu pagaminti kompozitai ir medžiagos</p> <p>3. Betonai</p> <p>4. Stiklas</p> <p>5. Plastikai ir guma</p> <p>6. Metalai</p> <p>7. Akmuo</p> <p>8. Mediena ir medienos plokštės</p> <p>9. Gipso kartono plokštės ir tinkas</p> <p>10. Bituminės medžiagos, tokios kaip, stogo dangos ir asfaltas</p> <p>11. Kitos mineralinės medžiagos, įskaitant pluoštinį cementą ir kalcio silikatą</p> <p>12. Produktai, kurių sudėtyje yra perdirbtų medžiagų</p> <p>13. Izoliacinės medžiagos</p>	<p>2. Dervos pagrindu pagaminti kompozitai ir medžiagos</p> <p>3. Betonai</p> <p>4. Stiklas</p> <p>5. Plastikai ir guma</p> <p>6. Metalai</p> <p>7. Akmuo</p> <p>8. Mediena ir medienos plokštės</p> <p>9. Gipso kartono plokštės ir tinkas</p> <p>10. Bituminės medžiagos, tokios kaip, stogo dangos ir asfaltas</p> <p>11. Kitos mineralinės medžiagos, įskaitant pluoštinį cementą ir kalcio silikatą</p> <p>12. Produktai, kurių sudėtyje yra perdirbtų medžiagų</p> <p>13. Izoliacinės medžiagos</p> <p>3. Ne mažiau negu 25% (pagal masę arba tūrį) visų projekte panaudotų užpildų yra iš perdirbtų arba antrinių užpildų. Šis reikalavimas netaikomas renovuojamiems pastatams, jei nauji užpildai yra nenaudojami.</p> <p>Vertinami šie užpildų naudojimo atvejai:</p> <p>1. Atraminis konstrukcijos rėmas</p> <p>2. Grindys ant grunto ir perdangos</p> <p>3. Bitumo arba hidrauliškai surišti pagrindai, rišikliai ir asfaltuoti plotų bei kelių paviršiaus sluoksniai</p> <p>4. Asfalto pagrindo arba panašios kelių dangos</p> <p>5. Granuliuotas užpildas ir dangos</p> <p>6. Vamzdžių tranšėjos</p> <p>7. Pamatai ir jų pagrindai</p> <p>8. Žvyras kraštovaizdžio formavimui</p>

Rodiklio tikslas

Pastato projektavimo ir statybos metu skatinti naudoti atsakingai tiekiamas statybines medžiagas bei medžiagas pagamintas iš perdirbtų žaliavų.

Įrodymai/Reikalavimai

- FSC arba PEFC sertifikatų kopijos arba kiti lygiaverčiai įrodymai, patvirtinantys, jog medienos žaliava gauta iš tinkamai išaugintų miškų;
- EMAS arba ISO 14001 sertifikatų kopijos arba kiti įrodymai, patvirtinantys, jog taikomos kitos lygiavertės aplinkos apsaugos vadybos užtikrinimo priemonės.

Papildoma informacija

Aplinkos apsaugos vadybos sistemos ISO 14001 sertifikatų reikalaujama medžiagoms:

- Medis arba produktai medienos pagrindu;
- Betonas arba cemento produktai;
- Metalas;
- Akmuo, akmenų gaminiai arba užpildas;
- Molis, keramikos gaminiai;
- Gipsas;
- Stiklas, stiklo gaminiai
- Plastikai, polimerai, guma, dažai, chemikalai, produktai bitumo pagrindu;
- Gyvūnų plaušai, oda, celiuliozės pluoštas;
- Kita

4.3.3. Gyvavimo ciklo analizė

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
MEDŽIA-GOS	Gyvavimo ciklo analizė		<p>Visi pastatai:</p> <p>Gyvavimo ciklo vertinimas (angl. <i>Life Cycle Assessment</i>, LCA) turi apimti pagrindines pastato dalis ir susijusius elementus, iš kurių jos sudarytos, atskirais gyvavimo ciklo etapais (naujiems pastatams – moduliai A1-A3; renovuojamiems pastatams - moduliai B4-B5) pagal EN 15978.</p> <p>Pagrindinių pastato dalių ir elementų mažiausia apimtis (kai jie yra pastate):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pamatai (poliai, rūsiai, atraminės sienos) 2. Atraminis konstrukcijos rėmas (sijos, kolonos ir plokštės, viršutiniai aukštai, išorės laikančios sienos, balkonai) 3. Neatraminiai elementai (grindys ant grunto) 	<p>Visi pastatai:</p> <p>Gyvavimo ciklo vertinimas (angl. <i>Life Cycle Assessment</i>, LCA) turi apimti pagrindines pastato dalis ir susijusius elementus, iš kurių jos sudarytos, atskirais gyvavimo ciklo etapais (naujiems pastatams – moduliai A1-A3 ir A4, renovuojamiems pastatams – moduliai B4-B5) pagal EN 15978.</p> <p>Pagrindinių pastato dalių ir elementų mažiausia apimtis (kai jie yra pastate):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pamatai (poliai, rūsiai, atraminės sienos) 2. Atraminis konstrukcijos rėmas (sijos, kolonos ir plokštės, viršutiniai aukštai, išorės sienos, balkonai)

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
			<p>4. Fasadai (išorės sienų sistemos, langai ir durys)</p> <p>5. Stogas (konstrukcija, apsauga nuo atmosferos poveikio, stoglangiai).</p> <p>Pateikiami rezultatai:</p> <p>1. Atskirai kiekvienai pastato daliai ir skaičiavimuose naudotam elementui poveikio aplinkai parametras – visuotinio atšilimo potencialas (angl. <i>Global Warming Potential</i>, GWP) atskirais gyvavimo ciklo etapais, kg CO₂e.</p> <p>2. Bendrai pastatui – įkūnyta anglis tenkanti vienam metrui grindų ploto, kg CO₂e/m².</p> <p>Rezultatams pagrįsti turi būti pateikiama naudojamo LCA įrankio išvesties duomenų kopija ir įrankio teikėjo informacija. Skaičiavimams siūloma naudoti įrankius, pripažintus Level(s) ar BREEAM International schemose (pvz., One Click LCA).</p>	<p>3. Neatraminiai elementai (grindys ant grunto, vidinės sienos, pertvaros ir durys, laiptai ir rampos)</p> <p>4. Fasadai (išorės sienų sistemos, langai ir durys, išorės dažai, dangos ir tinkas)</p> <p>5. Stogas (konstrukcija, apsauga nuo atmosferos poveikio, stoglangiai)</p> <p>6. Automobilių stovėjimo aikštelės (sklype prie pastato).</p> <p>Pateikiami rezultatai:</p> <p>1. Kiekvienai pastato daliai ir skaičiavimuose naudotam elementui poveikio aplinkai parametras – visuotinio atšilimo potencialas (angl. <i>Global Warming Potential</i>, GWP) atskirais gyvavimo ciklo etapais, kg CO₂e.</p> <p>2. Bendrai pastatui – įkūnyta anglis tenkanti vienam kvadratiniam metrui grindų ploto, kg CO₂e/m².</p> <p>Rezultatams pagrįsti turi būti pateikiama naudojamo LCA įrankio išvesties duomenų kopija ir įrankio teikėjo informacija. Skaičiavimams <u>siūloma</u> naudoti įrankius, pripažintus Level(s) ar BREEAM International schemose (pvz., One Click LCA).</p>

Rodiklio tikslas

Skatinti naudoti gyvavimo ciklo vertinimo metodą, siekiant efektyviau naudoti statybos produktus ir parinkti medžiagas, turinčias mažesnę poveikį aplinkai (įskaitant CO₂ emisijas) per visą pastato gyvavimo laikotarpį.

Įrodymai/Reikalavimai

Papildoma informacija

1. Gyvavimo ciklo vertinimas (angl. LCA, Life Cycle Assessment) – tai mokslu paremtas metodas, kuriuo sistemškai analizuojamas visapusiškas produktų poveikis aplinkai per visus jų gyvavimo etapus - nuo gamybos, įrengimo iki naudojimo ir nugriovimo, sunaikinimo. Analizės tyrimo rezultatai – tai vandens, energijos, išskatinio kuro išteklių sunaudojimas ir su tuo susijęs poveikis aplinkai: emisijos į aplinkos orą, vandenį, gruntą bei susidariusios atliekos.

2. Gyvavimo ciklo vertinimas padeda projekto komandoms suprasti bendrą projektuojamo pastato poveikį aplinkai; padeda įvertinti šiltnamio dujų emisijas ne tik eksploatuojant pastatą, bet ir jį statant; padeda surasti optimalius projektinius sprendimus ir mažinti statybos produktų poveikį klimato kaitai.
3. Gyvavimo ciklo vertinimas (LCA) turi apimti pagrindinius pastato elementus (karkasas, grindys, stogas, išorės sienos, vidaus sienos ir pertvaros, laiptai, langai, išorės durys).
4. Kiekvienam skaičiavimuose naudotam pastato elementui turi būti pateikiami rezultatai:
 - poveikio aplinkai parametras (su mato vienetais);
 - globalinio šiltnamio potencialas (GWP): kg CO₂, atskirais gyvavimo ciklo etapais;
 - Elementų kiekis (su mato vienetais);
 - Elementų aprašymas
 - Kiekvienai į elemento sudėtį įeinančiai medžiagai:
 - Panaudoti kiekiai (su mato vienetais);
 - Atliekų kiekiai aikštelėje (su mato vienetais);
 - Atnaujinimo ir griovimo medžiagų kiekiai (su mato vienetais);
 - Pakartotinio naudojimo, perdirbamų ar sąvartynuose šalinamų medžiagų kiekiai (su mato vienetais).
 - Gyvavimo ciklo vertinimas atliekamas pagal šiuos standartus: LST EN 15978 Statinių tvėrmė. Pastatų aplinkos apsaugos charakteristikų įvertinimas. Skaičiavimo metodas; LST EN 15643 standartų serija Statinių tvėrmė. Pastatų tvėrmės įvertinimas; LST EN ISO 14040 Aplinkos vadyba. Būvio ciklo įvertinimas. Principai ir sandara;
 - LST EN ISO 14044 Aplinkos apsaugos vadyba. Gyvavimo ciklo vertinimas. Reikalavimai ir gairės.

4.4. SKLYPAS

4.4.1. Kraštovaizdžio sprendimas

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
SKLYPAS	Apželdinimas	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Želdiniams skirtas plotas yra iki 20 proc. didesnis, nei reikalauja atitinkamas norminis dokumentas (Priklausomųjų želdynų ploto normų apskaičiavimo tvarkos aprašas*)</p> <p>2. Sklype yra įgyvendinta bent viena iš šių priemonių sklypo ekologinei vertei pagerinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasodintos ne mažiau kaip 6 augalų rūšys, iš bent dviejų skirtingų augalų kategorijų: medžiai, krūmai, žolės (įskaitant vienmetes ir daugiametes gėles). 	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Želdiniams skirtas plotas yra iki 30 proc. didesnis, nei reikalauja atitinkamas norminis dokumentas (Priklausomųjų želdynų ploto normų apskaičiavimo tvarkos aprašas*)</p> <p>2. Sklype yra įgyvendintos bent dvi iš šių priemonių sklypo ekologinei vertei pagerinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasodinta ne mažiau kaip 6 augalų rūšys, iš bent dviejų skirtingų augalų kategorijų: medžiai, krūmai, žolės (įskaitant vienmetes ir daugiametes gėles). 	<p>Visi pastatai:</p> <p>1. Želdiniams skirtas plotas yra nuo 30 proc. didesnis, nei reikalauja atitinkamas norminis dokumentas (Priklausomųjų želdynų ploto normų apskaičiavimo tvarkos aprašas*)</p> <p>2. Sklype yra įrengtos visos trys iš šių priemonių sklypo ekologinei vertei pagerinti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasodinta ne mažiau kaip 6 augalų rūšys, iš bent dviejų skirtingų augalų kategorijų: medžiai, krūmai, žolės (įskaitant vienmetes ir daugiametes gėles).

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
		<ul style="list-style-type: none"> • Dalis želdinių yra skirta sodui (ne mažiau kaip 10 m²), kuris privilejoja bites ir kitus apdulkintojus • Įgyvendintos priemonės padedančios vietos faunai (inkilai ir lizdaviėtės, vabzdžių viešbučiai, inkilai šikšnosparniams ir kt.). <p>3. Prioritetas turi būti teikiama vietinėms augalų rūšims, vengiama invazinių. Želdynams gali būti priskiriami žali stogai, apželdintos sienos. Sienos, tarnaujančios tik kaip atraminė sienutė vijokliams – nelaikoma apželdinta siena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalis želdynų yra skirta sodui (ne mažiau kaip 30 m²), kuris privilejoja bites ir kitus apdulkintojus • Įgyvendintos priemonės padedančios vietos faunai (inkilai ir lizdaviėtės, vabzdžių viešbučiai, inkilai šikšnosparniams ir kt.). <p>3. Prioritetas turi būti teikiama vietinėms augalų rūšims, vengiama svetimžemių, nenaudojama invazinių. Želdynams gali būti priskiriami žali stogai, apželdintos sienos. Sienos, tarnaujančios tik kaip atraminė sienutė vijokliams – nelaikoma apželdinta siena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalis želdynų yra skirta sodui (ne mažiau kaip 3 m²), kuris privilejoja bites ir kitus apdulkintojus • Įgyvendintos priemonės padedančios vietos faunai (inkilai ir lizdaviėtės, vabzdžių viešbučiai, inkilai šikšnosparniams ir kt.). <p>3. Prioritetas turi būti teikiama vietinėms augalų rūšims, vengiama invazinių. Želdynams gali būti priskiriami žali stogai, apželdintos sienos. Sienos, tarnaujančios tik kaip atraminė sienutė vijokliams – nelaikoma apželdinta siena.</p>

Rodiklio tikslas

Po statybų padidinti naujo statinio ir teritorijos ekologinę vertę.

Įrodymai/Reikalavimai

Papildoma informacija

1. Išsaugoti reikia tik sveikus medžius, kurių kamieno (matuojant 1,3 m aukštyje) skersmuo – bent 100 mm. Jei ekologas/dendrologas/arboristas patvirtina, kad medis yra pažeistas ir gali kelti pavojų aplinkinių saugumui, šis medis turi būti pašalintas.

2. Idealiu atveju sklypo biologinę vertę turi nustatyti ekologas. Stambių medžių vertę, naikinimą, priežiūros planą turėtų suformuoti dendrologas/arboristas.

Identifikavus, kad medis sveikas, turi būti aptvertas barjeriais/tvora su lajos pločiu arba pusė medžio aukščio atstumu, taip jį apsaugant nuo kamieno pažeidimų, šakų laužymo, šaknų pažeidimo visu perimetru.

Būtent dendrologas/arboristas turi įvardinti esamo medžio būklę, suformuoti jam ilgalaikį priežiūros planą.

Visos invazinės rūšys privalo būti pašalintos, pilnai išnaikintos naudojant atitinkamas naikinimo medžiagas ir metodus.

3. Apželdintos dangos: apželdinti stogai, terasos, sodai, skverai, vertikalus apželdinimas. Kilnojamieji vazonai su gėlėmis ir medžiais negali būti įtraukti į apželdintų dangų plotą.

4. Minimalūs apželdintų dangų plotai:

- Gyvenamiesiems pastatams – 30%;
- Negyvenamiesiems pastatams:
 - Darželiai – 50%;
 - Mokyklos – 40%;
 - Sanatorijos – 45%;
 - Ligoninės – 35%;

- Kiti – 15%;
- Pramonė, komercija – 10%.

4.4.2. Lietaus ir polaidžio nuotekos

Kategorija	Kriterijus	Rodikliai		
		Lygis		
		★	★★	★★★
SKLYPAS	Lietaus nuotekos	<p>Visi pastatai:</p> <p>Bent 20% surenkamo vidutinio metinio paviršinių nuotekų kiekio sutvarkoma sklypo ribose (infiltruojama į gruntą ir/arba pakartotinai panaudojama laistymui ir/arba sanitarijoms prietaisams). Jei dėl objektyvių priežasčių infiltracija sklype negalima, o antrinis vandens panaudojimas yra neracionalus (pvz. pastato vandens poreikis yra mažesnis nei 20% surenkamo paviršinio vandens kiekio), būtina apriboti išleidžiamą momentinį paviršinių nuotekų debitą iš sklypo iki 80% nuo maksimalaus skaičiuotino momentinio debito.</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>Bent 50% surenkamo vidutinio metinio paviršinių nuotekų kiekio sutvarkoma sklypo ribose (infiltruojama į gruntą ir/arba pakartotinai panaudojama laistymui ir/arba sanitarijoms prietaisams). Jei dėl objektyvių priežasčių infiltracija sklype negalima, o antrinis vandens panaudojimas yra neracionalus (pvz. pastato vandens poreikis yra mažesnis nei 20% surenkamo paviršinio vandens kiekio), būtina apriboti išleidžiamą momentinį paviršinių nuotekų debitą iš sklypo iki 50% nuo maksimalaus skaičiuotino momentinio debito.</p>	<p>Visi pastatai:</p> <p>Bent 90% surenkamo vidutinio metinio paviršinių nuotekų sutvarkoma sklypo ribose (infiltruojama į gruntą ir/arba pakartotinai panaudojama laistymui ir/arba sanitarijoms prietaisams). Jei dėl objektyvių priežasčių infiltracija sklype negalima, o antrinis vandens panaudojimas yra neracionalus (pvz. pastato vandens poreikis yra mažesnis nei 20% surenkamo paviršinio vandens kiekio), būtina apriboti išleidžiamą momentinį paviršinių nuotekų debitą iš sklypo iki 10% nuo maksimalaus skaičiuotino momentinio debito.</p>

Rodiklio tikslas

Apsaugoti aplinkinius sklypus nuo papildomos „apkrovos“ dėl po statybų padidėjusio paviršinių nuotekų kiekio objekto vietovėje.

Įrodymai/Reikalavimai

Papildoma informacija

- Paviršinės (lietaus) nuotekos – tai ant urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žemės ūkio naudmenas ir žaliuosius plotus) patenkantis kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ar transporto plovimo, laistymo ir pan.) vanduo, kurį teritorijos valdytojas nori arba privalo organizuoti (naudojant nuotekų tvarkymo sistemas) arba savarankiškai surinkti ir pašalinti nukreipti į negrįstą teritoriją/aplinką arba išleisti į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas (ir taip perduoti nuotekų tvarkytojui).
- Siekiant sumažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą, turi būti įrengiama:
 - kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas), įrengiami švirių paviršinių nuotekų sugerdinimo į gruntą įrenginiai, planuojamos kiek galima mažesnės galimai teršiamos teritorijos ir pan.;

- taikyti priemones, sumažinančias centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų kiekį (pvz., numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms, įrengiamos filtravimo juostos, sugėrimo takai, sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai ir pan.);

- taikyti priemones, sumažinančias susidarančių paviršinių nuotekų užterštumą (pvz., numatyti sausą galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ar pan.).

3. Kritulių kiekis vertinamoje teritorijoje pagrindžiamas Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos pateiktais statistiniais duomenimis.

4. Paviršinių (lietaus) nuotekų naudojimo tvarūs drenažiniai sprendiniai:

- Vandeniui laidus grindinys, jei vietos geologinės ir hidrologinės sąlygos tai leidžia.
- Vietinis ar centralizuotas infiltracinis šulinys, atviri vandens latakai arba vandens telkinys, kuris visiškai ar dalinai sugerdina lietaus vandenį arba „užlaiko“ jį liūčių piko metu, o perteklių ir vėliau per sklypą nukreipia į centralizuotą lietaus nuotakyną..
- Lietaus vandens surinkimas nuo stogų ir kitų dangų bei nukreipimas į talpykla, tvenkinius, želdinius, pelkes ar kt.
- Žaliųjų stogų įrengimas, kai lietaus vandenį dalinai išgarina augalai.
- Vietinis tvenkinys, kuriame sukaupiamas paviršiaus nuotekų vanduo.
- Kiti tvarūs sprendiniai.

Pasirenkami rodikliai:

- Nulinė CO₂ emisija - išvengta anglies dvideginio emisijos arba kompensuojama per metus
- Nulinė energija - pastato metinis energijos sunaudojimo balansas yra lygus nuliui
- Nulinis geriamo vandens suvartojimas per metus
- Nulinė tarša - visos statybinės atliekos išvežamos perdirbti, paletės grąžinamos tiekėjams pakartotinai naudojimui
- Sklypo konversija - pasirinktas sklypas, kurio $\geq 40\%$ dalis anksčiau buvo užstatyta ir naudojama pramonės, komercijos arba gyvenamajai paskirtims

5. PRIEDAI

5.1. Priedas 1. LPTVS kategorijų, kriterijų ir rodiklių sąrašas

5.2. Priedas 2. Prašymas atlikti pastato vertinimą pagal LPTVS metodiką

(Ant įmonės firminio blanko)

LIETUVOS ŽALIŲJŲ PASTATŲ TARYBAI

Vilnius, 20__ m. _____

Prašymas

Prašome įvertinti pagal Lietuvos pastatų tvarumo vertinimo sistemą (LPTVS), UAB “...” projektą (pavadinimas), esantį adresu Su LPTVS aprašu bei vertinimo procesu esame susipažinę.

Vadovas _____

Parašas, vardas, pavardė

5.3. Priedas 3. Pateikiamos vertinamo pastato informacijos aprašas

PROJEKTO (PASTATO), VERTINAMO PAGAL LIETUVOS PASTATŲ TVARUMO VERTINIMO SISTEMĄ (LPTVS), DUOMENYS PRELIMINARIAM ĮVERTINIMUI

Data: 2018 - -

Pagrindiniai duomenys	
1. Užsakovas	
2. Užsakovo adresas	
3. Užsakovo jm. kodas	
4. Užsakovo PVM m.k.	
5. Užsakovo pareigos	
6. Užsakovo vardas, pavardė	
7. Užsakovo Tel.Nr.:	
8. Užsakovo El. paštas:	
9. Užsakovo atsiskaitomoji sąskaita	
10. Projekto pavadinimas (pagal išduotas projektavimo sąlygas ir/ar leidimą statybai)	
11. Paslaugos Užsakovas (savininkas/vystytojas...)	
12. Objekto adresas	
13. Pastato tipas (paskirtis pagal STR 1.01.03:2017 „STATINIŲ KLASIFIKAVIMAS“)	
14. Sklypo unikalus Nr., plotas, m ²	
15. Planuojamas pastato aukštumas	
16. Pastato dalys ir susiję pastatai bei jų plotas, m ²	
17. Planuojama energinio naudingumo klasė	
18. Priešprojektiniai pasiūlymai, Projekto techninė užduotis (jei yra), Projektavimo sąlygų sąvadas, Leidimo statybai kopija, Sklypo planas, Projekto eskizas/Techninis projektas	
19. Planuojama projektavimo pradžia:	
20. Planuojama statybos pradžia:	
21. Planuojama statybos pabaiga:	

Užsakovo (galiojo asmens (projekto vadovo) kontaktinė informacija	
Vardas, pavardė, pareigos	
Įmonės pavadinimas	
Adresas	
Mob. tel.	
El. paštas	

Informaciją pateikė:

vardas, pavardė, pareigos
El. paštas:
Mob. tel. Nr.:

Patvirtinu, kad pateikta informacija yra teisinga. _____ Parašas

5.4. Priedas 4. Prašymas išduoti LPTVS sertifikatą

(Ant įmonės firminio blanko)

LIETUVOS ŽALIŲJŲ PASTATŲ TARYBAI

Vilnius, 20__ m. _____

Prašymas

Prašome išduoti Lietuvos pastatų tvarumo vertinimo sistemos sertifikatą (objekto pavadinimas, adresas ir pastato unikalus numeris). Sutinku, kad sertifikatas ir informacija apie įvertintą objektą būtų publikuojami viešai.

Vadovas _____

Parašas, vardas, pavardė

5.5. Priedas 5. Prašymas peržiūrėti projekto (pastato) vertinimą

(Ant įmonės firminio blanko)

LIETUVOS ŽALIŲJŲ PASTATŲ TARYBAI

Vilnius, 20__ m. _____

Prašymas

Prašome peržiūrėti projekto (objekto pavadinimas, adresas ir pastato unikalus numeris), įvertinimą pagal šiuos Lietuvos pastatų tvarumo vertinimo sistemos kriterijus:

Nr.	LPTVS vertinimo kriterijus, kategorija, rodiklis	Komentarai (Užsakovo pateikti įrodymai/Reikalavimai, siekiamas lygis ir jo pagrindimas)
1.		
2.		

Su apeliacijos teikimo tvarka ir įkainiais esu susipažinęs.

Vadovas _____ Parašas, vardas, pavardė

5.6. Priedas 6. LPTVS sertifikatas (Pavyzdys)